

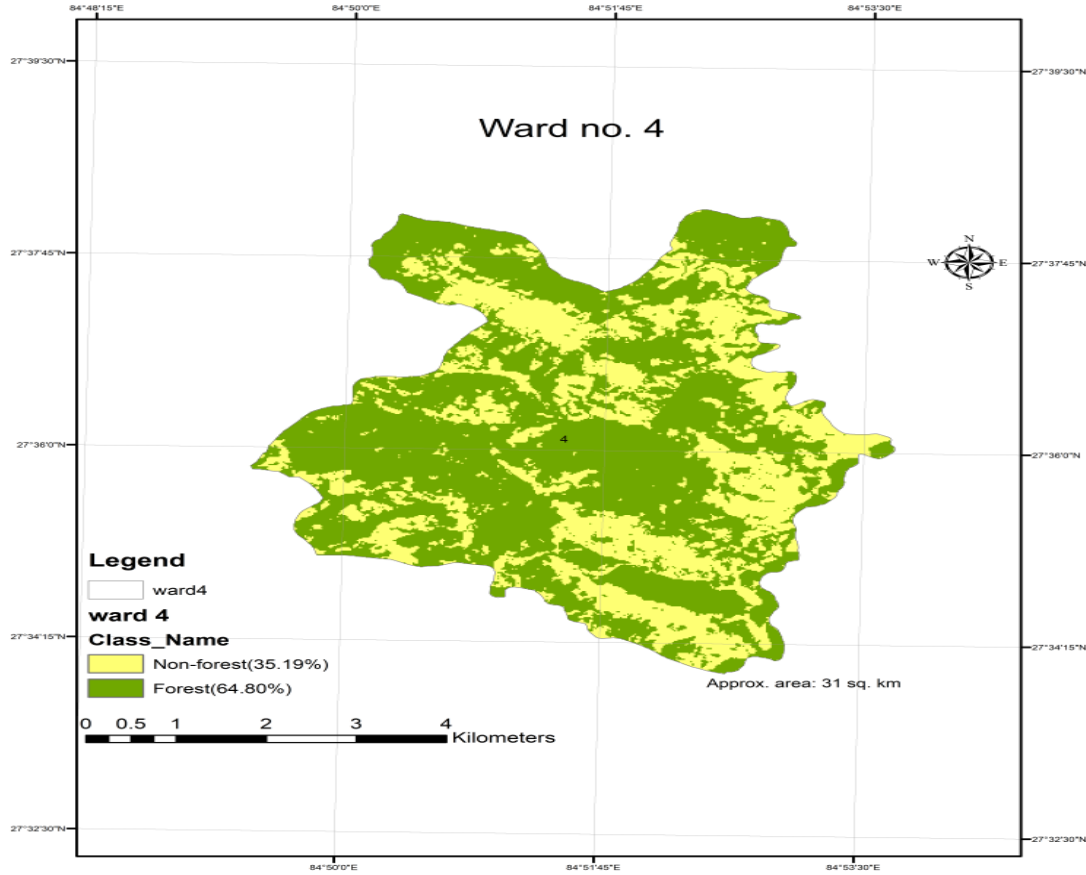

राक्सिराङ्ग गाउँपालिका
वडा नं. ४ को कार्यालय, मकवानपुर
३ नं प्रदेश, नेपाल

वडाको पार्श्व चित्र (Ward Profile)

२०७५

वडा नं ४ को परिचय

चेपाङ्ग तथा तामाङ्ग चेपाङ्ग तथा तामाङ्ग समुदायको बाहुल्यता रहेको यस राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाको वार्ड नं.४ मा स्वच्छ हावापानी र मनोरम हरियाली पहाडहरुको अवलोकन गर्न सकिन्छ। सस्कृति र स्थानिय स्रोतसाधनले यो क्षेत्र निकै धनि भएतापनि बाटो घाटोको सुविधा नहुदा अभावै अभावैले भरिएको छ। गरिबी, अशिक्षा तथा सामाजिक समस्या खालविवाह, लैंगिक हिन्सा, जस्ता समस्याले व्याप्त छ। वडास्तरिय भेलामा यस वडां भित्र रहेको निम्न सबल पक्षहरुलाई पहिचान गरियो।

जनसंख्या विवरण :

वडा नम्बर	जनसंख्या		जम्मा	घरधुरी
	महिला	पुरुष		
४	१९७३	२०६४	४०३७	५६७
जम्मा	१४९६६	१५८०३	३०७६९	४९२३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७५

सबल पक्षहरु

क्षेत्र	सबल पक्षहरु
कृषि	<ul style="list-style-type: none"> ➤ अदुवाको असाध्यै उत्पादन हुन्छ । विगतमा एउटै वोटमा ५ के.जी. सम्म अदुवा फलेको थियो । ➤ वार्डका सबैजसो वस्तीमा अनार राम्रो फल्छ । ➤ वनजंगलवाट विभिन्न जातजातिका जडीबुटीहरु प्राप्त गर्न सकिन्छ । ➤ जमिन उर्वर छ र नजिकैको खोलामा प्रसस्त पानि छ । ➤ जडिबुटीहरु जस्तै कुरीलो, रिठ्ठा सुनुगाभा, बेल, हरौ, बरौ, गिठा, कन्ठमुल प्रसस्तै पाइन्छ । ➤ यस क्षेत्रमा प्रसस्त तरकारी उत्पादन हुन्छ ।
पर्यटन	<ul style="list-style-type: none"> ➤ भुक्तिडाँडा बाट टाढा टाढाको दृश्य अवलोकन गर्न सकिन्छ । ➤ किनराङ्ग हरेक हरियतोधनि एकादशीमा मेला लाग्छ । ➤ यस क्षेत्रमा गुप्तेश्वर महादेवको मन्दिर छ र यसदिन मात्र दुध जस्तो पानी भनै गर्दछ ।

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ यस वार्डमा परम्परागत घट्टे मिल अभै पनि करिब १० ओटा जति छन् । ➤ चेपाङ्गहरुको परम्परागत पर्व नुवार्गा र तामाङ्गहरुको छोयफेल मनाइन्छ । ➤ यस वार्ड भित्र २ वटा गुफाहरु छन् ।
खनिज पदार्थ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ वरीपरी जंगल भएकाले घाँस, दाउरा तथा काठ पनि प्रसस्तै पाइन्छ । ➤ पहाडहरुमा खरि ढुङ्गाको खानिनै छ ।

चुनौतिहरु

- बाटोघाटोको पहुच धेरैजसो वस्तीहरुमा नहुँदा दैनिक उपभोग्य सामानहरु प्राप्त गर्न कठिन छ ।
- वडाका धेरैजसो क्षेत्रमा अभै विजुलि पुग्न सकेको छैन ।
- पानी प्रसस्त भएतापनि खेतियोग्य जमिनमा सिचाईहुन सकेको छैन ।
- खानेपानीको समस्या छ स्थानियहरुले खोलाको पानी कुनै निर्मुलिकरण नगरीकनै खाने गर्दछन् ।
- प्रकृतिक प्रकोप, बाढी, पहिरो, ढडेलो, चट्याङ्ग को समस्या
- समाजमा अभै बाल विवाह प्रचलित छ ।
- बाटोघाटोको असुविधा
- बहुविवाह तथा अस्थाई साधनमा पुरुषको विरोध रहेको छ ।
- गणस्तरीय शिक्षा नहुँदा पढाइको कुनै प्रभाव पर्न सकेको छैन ।
- संचारको असुविधा तथा स्कुल छोड्ने समस्या
- पन्जलि, चर्सिकोट, जर्मिनटार, राक्सिराङ्ग भुकम्पको उच्च जोखिममा छन् विगतका भइचालोले पहाड नै चर्किएको छ ।

दिर्घकालिन योजनाहरुको सम्भावना

क्षेत्र	शीर्षक	योजना	स्थान
आर्थिक	कृषि	अदुवा खेतिको व्यवसायिक खेति	पन्जुनी र लापुरमा
		बेसार खेति	जयसिन्ताल, मान्छाप
		मौरी पालनका लागी उपयुक्त छ अभिमुखिकरण तालिम दिन	गिर्गु, चौकिटार पनि उपयुक्त क्षेत्र
		आलु खेती गर्ने	चौकिटार, भिमल्टार
		अनार खेती	राक्सिराङ्ग तार्सिकोटमा

		वार्ड नं. ४ लाई अनार, सुन्तला र कागतीको पकेट क्षेत्र बनाउने	
		वाखा पालन	थुम्वाङ्ग, चादुखोला, पन्जनी, भोक्टी, तार्सिकाटमा
		गाँजाखेतीलाई विस्थापित गरी स्थानिय बासिलाई कृषि तिर आर्कषण गर्ने	
	उद्योग तथा वाणिज्य	कसर उद्योगस्थापना	चौकिटार
		घरेलु उद्योग (डोको, नाम्लो, फर्निचर)	
		मुख्य वस्तीहरुमा प्रशोधन केन्द्रको निर्माण जडिबुटी संकलनकेन्द्र स्थापना गर्ने	
	पर्यटन विकास	स्थानिय चेपाङ्ग र तामाङ्ग संस्कृतिको जर्गेना गरी ज्कभ क्तबथ संचालन गर्ने पिकनिक पार्कको रुपमा विकास गर्ने	राक्सिराङ्ग उपयुक्त क्षेत्र
		स्थानिय संस्कृतिको प्रर्वधन गरि होमस्टे विकाश	तामाङ र चेपाङ्ग संस्कृतिलाई प्रर्वद्धन गर्न
		गुफालाई म्युजियमको रुपमा विकास	
		किनाराङ्गमा रहको धार्मिक स्थललाई प्रचार प्रसार गरी धार्मिक स्थलको रुपमा स्थापित गरी पर्यटक भक्तजनलाई आर्कषित गर्ने	
	सहकारी विकास	-कृषि सहकारी -वचत सहकारी - फाइनान्स	गौथलीटार र चौकिटारमा
	शिक्षा	आधारभुतलाई माध्यामिक विद्यालय सम्म स्तरउन्नती	केहिलाई विद्यालय छोडने समस्या न्युनिकरण हुनेछ ।
		शिक्षा संगै जनचेतना जगाउने ।	वडाका सबै ठाँउमाअवैध लागु पदार्थ तिरको आर्कषणलाई न्यनिकरण गर्न सकिनेछ ।
		युवाहरुलाई कृषि, व्यवसाय सुरुवात गर्ने प्रेरणा जगाउन अभिमुखिकरण तालिम	वडाका सबै ठाँउमा गाँजा खेतिलाई निरुत्साहि

सामाजिक			गर्न
		यस वार्डमा रहेका विद्यालयको स्तर उन्नती गर्न तथा गुणस्तरीय शिक्षा दिन माथिल्लो निकाय संग समन्वयन गर्ने	वडाका सबै ठाँउमा
		स्कूलमा शिक्षकको दरबन्दी र विद्यालयमा विद्यार्थीलाई निरन्तर उपस्थित हुन तथा स्कूल छोड्ने प्रथालाई अन्त्य गर्न जनचेतना जगाउनुपर्ने	वडाका सबै स्कूलमा
	स्वास्थ्य	जनसस्वास्थ्य सम्बन्धि चेतना जगाउने । पानीलाई निर्मुलिकरण गरेर खानका लागी चेतना जगाउने ।	वडाका सबै ठाँउमा उच्च जन्मदर, मातृ मृत्युदर, बालविवाह निरुत्साहि गर्न
		स्वास्थ्य सिविरको नियमित प्रबन्ध गरिनु पर्ने	वडाका सबै ठाँउमा
		भिमलाटारमा स्वास्थ्य चौकी साखा निर्माण विस्तार गर्ने	
	खानेपानी तथा सरसफाई	पानीलाई निर्मुलिकरण गरेर मात्र खाने व्यवस्था	वडाका सबै ठाँउमा
		खानेपानी ओयोजना निर्माण गर्ने	भृकुटी देवीटार राक्सिराङ्ग मान्छाप समधाक, भिनदेश, पन्जनीमा
		चर्पि बनाई यसका फाइदा बारे जनचेतना जगाउने ।	वडाका सबै ठाँउमा
	लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण	महिलाहरुलाई पनि अभिमुखिकरण तालिम	वडाका सबै ठाँउमा
महिलाहरुकाकुरा सुने वातावरण		वडा भेलाहरुमा	
पुर्वाधार	सडक	चैनपुर, रतुवा र चौकिटार हुदै खैराङ्ग जोड्ने सडक निर्माण चैनपुर, वंकीम हुदै वडा कार्यालय सडक रतुवा, देवीटार, राक्सीराङ्ग, तर्सिकोट हुदै खैराङ्ग जोडने सडक निर्माण	
		चैनपुर बमकीम, पञ्जनी, ४ नं.वाड कार्यालय हुदै बार्सिकोट, खैराङ्ग, धादिङ्ग मलेखु जोड्ने सडक निर्माण	

	पुल	साइचा पक्कीपुल निर्माण गर्ने रतुवा पक्कीपुल निर्माण गर्ने घोरकोटे पक्कीपुल निर्माण रावाडको ढुङ्गुखोलामा भोलुङ्गेपुल हकडाँडाको ढुङ्गुखोलामा भोलुङ्गेपुल मादलसि चौकिटार भोलुङ्गेपुल गौथलीटार, ढाडेभार्ता भोलुङ्गेपुल	
	भवन	प्रभात किरण युवा क्लब भवन निर्माण भोक्टीमा रहेको छयोइफेल गुम्बा निर्माण तर्सिकोट भ्युटावर निर्माण राक्सिराङ्ग स्वास्थ्य इकाइ भवन राक्सिराङ्गको कालिका मा.वि. भवन निर्माण गिगु विद्यालय भवन निर्माण कालिका मा.वि. मा शौचालय निर्माण	
	निर्माण	. ४ कार्यालय भवन निर्माण गोरडदी खोला घोरकोटेमा लघु जलविद्युत निर्माण गर्ने देवीटार, राक्सिराङ्ग, जयसिन्ताल, तार्सिकोट भिमलटारमा मेललाइन प्रसासन गर्ने गिगु, थुम्वाङ्ग, चौकीटारमा शाखा लाइन विस्तार गर्ने सानु, लापुर, ठुलो लापुर मा विद्युत शाखा प्रशारण गर्ने नपुगेका प्रत्येक वार्डमा शाखा विद्युत विस्तार गर्ने	
	सिंचाइ	घोरेकोटे सिंचाइ आयोजना निर्माण चौकिटार सिंचाइ योजना निर्माण गौथलिटार सिंचाइ योजना निर्माण विकुटार लिप्ट सिंचाइ योजना निर्माण	
वन, वतावरण तथा विपद व्यवस्थापन	वन	वन व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय गर्ने	वडाका सबै ठाँउमा
		वृक्षरोपनको कार्यक्रम	वर्षानि सम्भावना रहेका ठाँउमा
		स्थानिय कला संस्कृतिलाई जर्गेन गर्न समाजमा हुने हरेक कृयाकलापमा समावेशिकरण गर्ने लैंगिक विवेधलाई निरुसाही गर्ने	वडाका सबै ठाँउमा

	वतावरण	जैविकमललाई प्रोत्साहन गर्ने जनचेतना	वडाका सबै ठाँउमा
		सरसफाई सम्बन्धि तालिम	वडाका सबै ठाँउमा
	विपद व्यवस्थापन	पहिरो तथा बाढी प्रभावित क्षेत्रका वस्तीहरूलाई सुरक्षित व्यवस्थापन	सम्भावना रहेका ठाँउमा
सुसासन तथा संस्थागत विकास	<ul style="list-style-type: none"> -वडाका प्रगति विवरण त्रैमासिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने - सबै कार्यक्रमहरूमा पारदर्शिता कायम गर्ने - सार्वजनिक सुचना दिन संचारका माध्यम र इन्टरनेट पनि प्रयोग गर्ने - नागरिक वडापत्र खडा गर्ने -गुनासो पेटिका को व्यवस्था गर्ने - गुनासो ब्यवस्थापन गर्ने समिति गठन गर्ने - वडामा प्रहरी चौकी राख्नका लागि पहल गर्ने 		